

Bolaligim — poshsholigim!

ERKATOY®

bolalar jurnali

2018 y. Oktabr №8 (91)

21-oktabr — “O’zbek tiliga davlat tili maqomi berilgan” kun.

Bu yil “O’zbekiston Respublikasining Davlat tili to’g’risida”gi qonun qabul qilinganiga 29 yil to’ldi.

Eng qisqa alifbo

Tinch okeanining «Bugenvil» orolida yashovchilar «Rotaks» tilida so’zlashadilar. Ushbu tilning alifbosi bor yo’g’i 12 harfdan iborat.

ONAMIZDEK AZIZ – O’ZBEK TILI

Dunyo tillari

Dunyoda eng ko’p so’zlashiladigan tillar — xitoy, ingliz, rus, ispan, hind, indonez, arab, portugal, yapon, nemis, fransuz, italyan tillaridir.

KUZ

Nurbek sh'eri
Sh.Yormatov musiqaşı

Kelib yetti gavhar kuz,
Sandiq ochdi gavhar kuz.
Bog'larining sahovati,
Sochildi noz-ne'mati.

Hil-hil pishdi nok-gilos,
Ochildi paxtamiz, soz.
Ochildi paxtamiz, soz,
Paxtamiz, jon paxtamiz.

Kiyim-kechak, osh-u non,
Oq oltinni teraylik.
Oq oltinni teraylik,
Do'stlarim xirmon-xirmon.

A musical score for the song "Kuz". It features four staves of music for two voices. The top two staves are for soprano and alto voices, while the bottom two staves are for tenor and bass voices. The music is in common time, with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below each staff. Measure 1: Ke-lib yet-di gav-har kuz. Measure 2: San-diq och-di gav-har ku Bog' la-ri-nig - sa-ho - va-ti So-chil - di noz. Measure 3: ne-mo' - ti Bog' la-ri-nig - sa-ho - va-ti So-chil - di noz. Measure 4: rit. ne-mo' - ti rit. The score ends with a repeat sign and the number "4." followed by "rit.".

AQLLI QARG'A

Abdulla Avloniy

Bilasizmi?

Bu ertak "Turkiy Guliston yoxud ahloq" kitobidan olingan. Ertakdag'i ba'zi so'zlar biroz murakkab. Bundan yuz yil oldin ota-bobolarimiz shunday gaplashishgan, vaqt o'tishi bilan hozirgi adabiy tilimiz shakllangan.

Kunlar yoz fasli o'lqidig'indan* har yerda suvlar qurirmush. Bechora Qarg'a suv yo'qlig'indan nihoyatda suvsarmish.* Tillari osilub, har tarafdan suv axtarmoqda ekan, birovning oldinda turgan ko'zani ko'rib, yoniga kelub boqsa, ichinda suv bor. Lekin bo'ynini suqub ichay desa, bo'yi yetmaydi. Biroz o'ylandi-da, tumshug'i ila toshlarni yeg'ub, ko'zaning ichiga tashlay boshladи. Oz vaqt ichinda ko'zaning ostindagi suv ustiga chiqib, tosha boshladи. Aqli Qarg'a suvdan ichib, tashnalik balosindan qutulib, uchub ketdi.

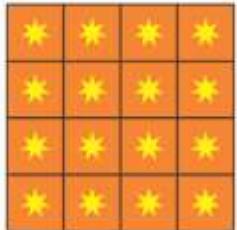

910442

* o'lqidig'indan - bo'lgani uchun

* suvsarmish - chanqagan ekan

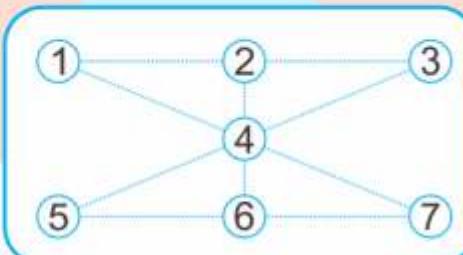

Do'stimni tug'ilgan kuniga katta tort oldik. Tug'ilgan kunga 16 kishini taklif qilib, tortni ham rasmda ko'rib turganingizdek 16 bo'lakka chamlab kesgan edik. Afsuski, 6 kishi keldi, xolos. Aytingchi, ushbu tortni qanday qilib 6 ta bir xil burchakli ya'ni kvadrat shaklida kesish mumkin?

Soatning raqam ko'rsatkichini 6 bo'lakka shunday bo'lingki, ikkita qarama-qarshi turgan sonning yig'indisi 13 ni hosil qilsin.

Bu yerdagi raqamlarni shunday joylashtiringki, bir-biriga ulangan sonlar yig'indisi 12 ni tashkil qilsin.

Bu o'yinni ayni kuz faslida do'slarimiz bilan birgalikda o'ynaymiz. Bunda siz zukkoligingizni sinash bilan birga daraxtlar haqidagi bilimingizni oshirasiz.

Keling, sizlarga ham o'rgataman. O'yinda to'rt yoki olti bola qatnashadi. Kuz faslida sarg'ayib to'kiladigan turli xil barglar ham kerak bo'adi. Ikki guruhga bo'linib, yerga to'kilgan daraxt barglarini terishingiz kerak. So'ng barglarni to'rtga buklab olinadi. Ana endi o'yin boshlandi. Birinchi guruh ishtirokchisi qarshi guruh a'zosiga qo'lidagi buklangan barglarini bir

uchini ko'rsatadi. U esa barglardan birortasini olib, taxini buzmagan holda qaysi meva bargi ekanini topishi kerak. Shundan so'ng

Bu qaysi mevaning bargi?

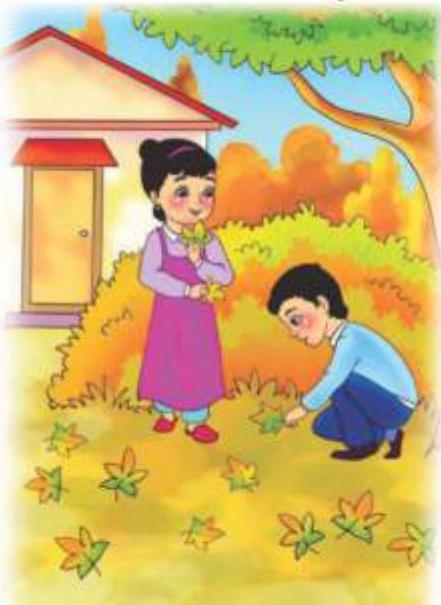

buklangan bargni ochib javobi qanchalik to'g'ri yoki noto'g'ri ekanini bilib olishi mumkin. Har bir to'g'ri javob bir bal bilan baholanadi.

Tabiatni asrang, bolajon!

Von daftarga

Kuzda ko'chalar, bog` va
xiyobonlar xazonga to'ladi.
Ularni yig'ib yoqishga
shoshilmang! Chunki,
buning foydasidan ko'ra
zarari ko'proq. Barglar yoz
bo'yи o'zlariga chang va
avtoulov gazlarini yig'ib,
havoni tozalab, tabiiy filtr

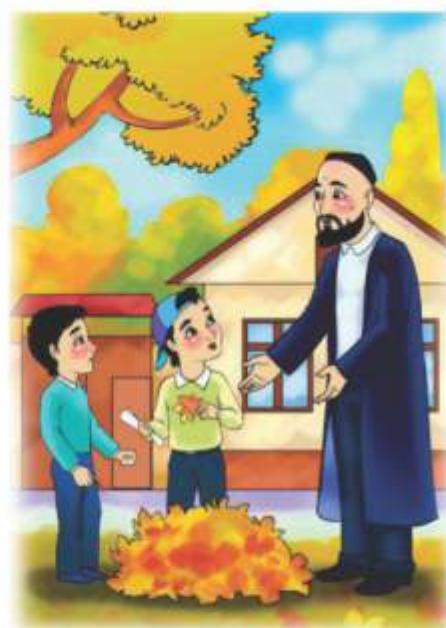

vazifasini bajaradi. Siz esa buni
yoqmoqchimisiz? Axir, yoqilgan xazonдан
ko'tarilayotgan tutun ushbu zaharli
moddalarni yana havoga chiqaradi-ku.
Kuz shamoli esa ularni shahar bo'ylab
tarqatadi va salomatligimizga salbiy ta'sir
ko'rsatadi.

Xazonni nima qilish kerak?

Xazonlarni yig'ib, shamol uchirib
ketmasligi uchun ustiga tuproq torting. Yoki
tomorqangizdagi ko'z ilg'amas yerni
kovlab o'ra qazing va xazonlarni o'sha

joyga soling. Bobomning
aytishlaricha, xazonlar yer
tagida chiriydi va ulardan
o'g'it sifatida foydalansa
bo'ladi.

Barno Axmedova,
Toshkent viloyati,
33-maktab o'quvchisi.

RAQAMLAR TILLASHGANDA

Uchta zarur savolga
Bayon qildim javobim.
Burro-burro gapirdim,
Oxir, bo'lmadi tobim.
Javob biroz mo'rt bo'ldi,
Ammo menga ... bo'ldi

O'rtoqlarim oldida,
Tutilib berdim javob.
Ustozim qoniqmadi,
Eh, afsus, dedi Vahob.
O'qimabman, javob puch,
Bazo'r oldim baho ...

2

O'qimasam kitobni,
Ishlamasam hisobni,
Dakki berdi ustozim:
Nima bo'ldi, deb, Kozim?!
Mehnat qilmabsan chakki,
Mana senga bir...

Javoblarim ustozim
Diqqat bilan alqidi.
Aniq, ravon gapimdan
Mag'rurligim alqidi.
Anglab fikrim, esh dedi,
Senga qo'ydim ... dedi.

3

"99 topishmoq va tez aytishlar"
kitobidan olindi.

KIZ FASLINING "TABIBI"

Kuz kunlari xonadoningiz mehmoni kamina qovoqvoy bo'laman. Iya, do'stim yuzingiz burishyaptimi? Men haqidagi foydali ma'lumotlarni bilib olsangiz, har kuni qovoqli taom qilib bering, deb oyijoningizga yalinasiz.

1 Qovoq ich qotishi-dan holi qiladi.

2 Ozish uchun ham qovoq foydalidir.

3 Qovoq tarkibidagi A va E vitaminlari ko'z va teri faoliyatiga, B vitamini asab tizimiga, K vitamini esa suyak moddalar almashinuviga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shifokorlarning aytishicha, qovoq immunitetni ham oshiradi. Ha, deganda betob bo'laver-maysiz. Shunday "bebaho" ma'lumotlardan keyin ham qovoqli taom yemayman, deb ko'ringchi.

4 Qovoq temir moddasiga boy

5 Kalsiy va Magniy moddasi serob.

Qovoqli taomnoma:

Qovoq va guruchli bo'tqa

Sabzi-qovoqli quymoq

Qovoqli keks

Pishloq va pomidor qo'shilgan qovoq pirogi

Olma va qovoqli pirog

Qovoqli blinchik

Qovoq sho'rva.

GAR SLALOMING BO'LMASA...

Ba'zan o'ylab qolaman, bizga tanish bo'lgan ertakdag'i bo'g'irsoq, ayyor tulkiga salom bergenida, balki tulkixonni bog'irsoqqa rahmi kelarmidi. Axir, ertaklarda, yo'lidan ajdaho chiqib: "Men seni yeyman", deb o'kirgan payt, odobli va ziyrak bolakay qo'lini ko'ksiga qo'yib: "Assalomu alaykum, ajdar og'a", desa, ajdaho unga: "Gar saloming bo'Imaganda, ikki yamlab bir yutardim", deb ko'ngli yumshab hatto do'stlashib ham oladi-ku. Shunaqa, bu kalomning kuchi manaman degan ajdahoning tosh yuragini gulzorga aylantiradi.

Salom beramiz-u, ammo bu so'zning ma'nosini bilmaymiz, deysizmi? "Assalomu alaykum" — "Sizga tinchlik, salomatlik tilayman", degani. "Va alaykum assalom" esa "Sizga ham tinchlik, salomatlik tilayman", degani.

Ertalab yuz-qo'llaringizni yuvgach, darrov televizor ko'rishga oshiqmang, avval uydag'i kattalarga salom bering.

Demak, salomlashish odobi sizning tarbiyali, odobli bola ekanligingizdan darkar beradi. Shunday ekan, qayerga borishingizdan qatiy nazar kishilarni ko'rganingizda "Assalomu alaykum", deyishni kanda qilmang.

Aziz do'stim! Siz yana qanday "Sehrli so'zlar"ni bilasiz? Bizga bu haqda o'z maktublariningizda yozib yuboring.

Write and circle.

1. Do you like _____? Yes, I do. / No, I don't.
2. Do you like _____? Yes, I do. / No, I don't.
3. Do you like _____? Yes, I do. / No, I don't.

Juice

Milk

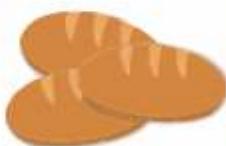
Water

Bananas

Carrots

Bread

Order the words.

1. like Do you bananas?
2. do. I Yes,
3. you like carrots? Do
4. I don't. No,
5. bread? you like Do
6. I Yes, do

1. Do you like bananas?

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

O'xshadimi?

Gulnoza Ilhomova,
Buxoro viloyati, Romitan tumani,
33-maktab o'quvchisi.

Robiya Rustamova,
Buxoro viloyati, Romitan tumani,
33-maktab o'quvchisi.

Kumush Boboyeva,
Xorazm viloyati, Hazorasp tumani,
43-maktab o'quvchisi.

Charos Ulug'bekova,
Xorazm viloyati, Hazorasp tumani,
43-maktab o'quvchisi.

Dilfuza Nusratova,
Buxoro viloyati, Romitan tumani,
33-maktab o'quvchisi.

Sabina Samadova,
Buxoro viloyati,
Romitan tumani,
33-maktab o'quvchisi.

КОЛЮЧАЯ ЗАГАДКА

В шар колючий превратился,
По дорожке покатился.
Если нет у зверя ножек,
То конечно, это - ....

КТО ЭТО?

Кто ушастик?
Кто пушистик?
Кто жуёт
Капустный листик?

?

ДОМИК В ДОМЕ

Домик в доме поселился,
Но никто не удивился.
Двери есть, но нет окон,
И отсутствует балкон.
Будешь ты, конечно, прав,
Если скажешь: это - ...

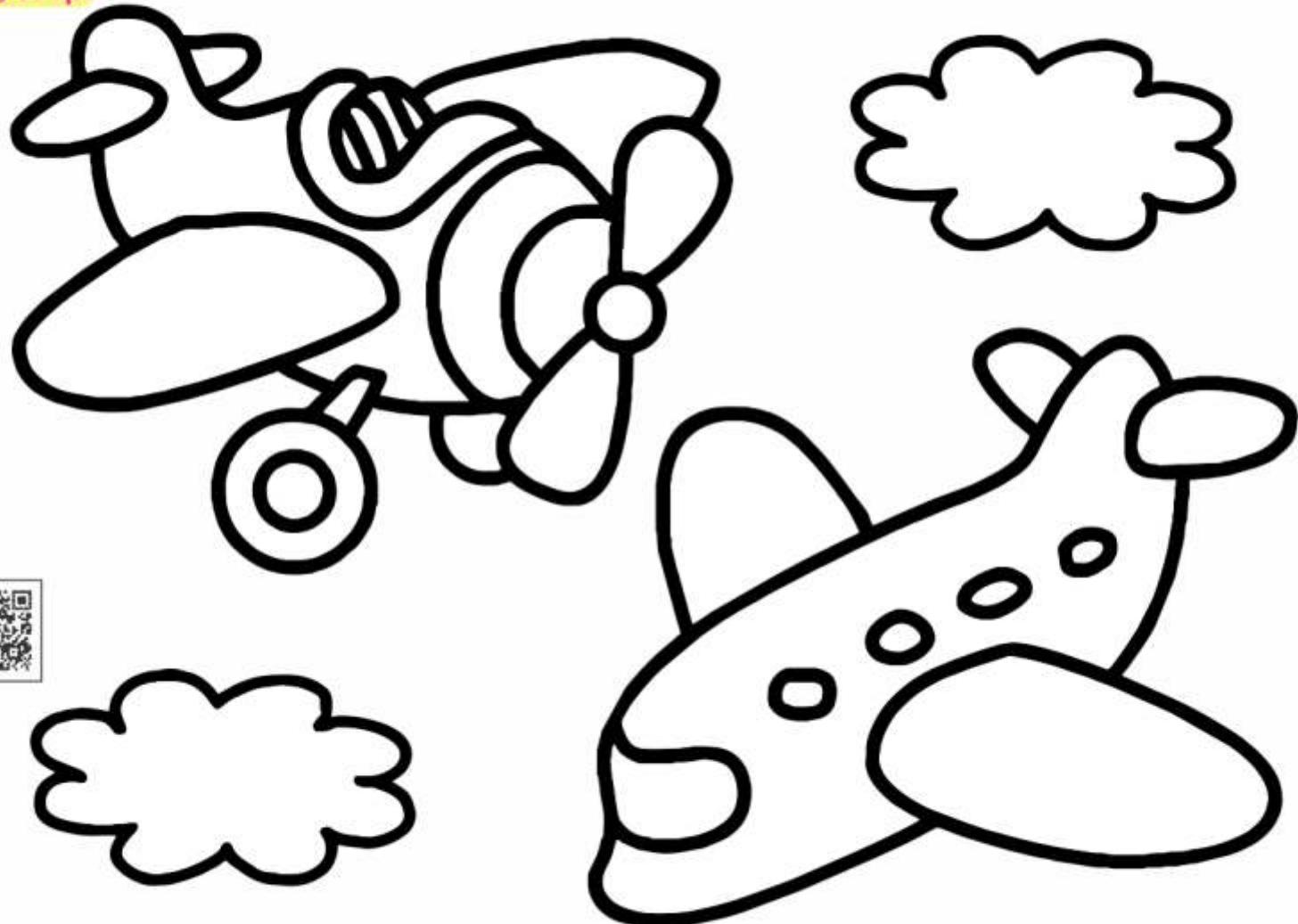
?

СОННАЯ ЗАГАДКА

Кто серебрянною спицей
Вяжет звёздам рукавицы?
Кто твердит, что спать пора?
Кто дежурит до утра
И тихонько дует в очи
Тем, кто сон увидеть хочет?

O'zing bo'yasi

Daraxt tanasini chizib olamiz.

Chizilgan daraxtni kesib, rangli qog'ozga yopishtiramiz.

Rangli qog'ozdan doirachalarni qirqib olamiz.

Daraxt shoxlariga rangli doirachalarni yopishtiramiz.

Mana sizga kuz daraxti.

Maktabgacha ta'lim vazirligi

911523

Ushbu rasmning rangli qismlarini yelim-qog'ozdan kesib, o'z o'rniغا yopishtiring.

ERKATOY
Biz birligida bir oylamiz!

Muassis: "Matbuot info media servis" MChJ
Bosh muharrir: Nodir Yusupov
Rassom: Hiliol Jo'rabyeva
Sahitlovchi: Andrey Paxunov

Tahririyat manzili: 100011. Toshkent shahri, A.Navoiy ko'chasi, 16*-uy, 514*-xona. Tel: 0(371) 241-03-35, (593) 574-81-61

Tahrir hay'ati:
Iqbol Mirzo (hay'at rais)
Shermat Yormatov
Bahodir Sharofov
Vohid Luqmon
Orif To'txash
Nodir Jonuzoq

Jurnal 03.12.2013 y. O'zbekiston Matbuot va axborot agentligidan 0832 raqamli guvohnoma olgan.

"Sano Standart" MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent sh. Olmazor tumani Shiroq. ko'chasi 100-uy.

Buyurtma raqami -
Bichimi - 70/100 1/16 Nusxasi - 4 000

Jurnal "Erkatoj" tahririyati
kompyutерlarda sahfalandi.
loyha muallifi: Nodir Yusupov

"SUPER OBUNA" aksiyasi

Aziz bolajonlar! Xabaringiz bormi? Eng yaqin do'stingizga aylanib ulgurgan "Erkatoy" jurnali 5 yoshga to'ldi. Shu munosabat bilan jurnalimiz Siz aziz muxlislarga "Super obuna" aksiyasini e'lon qiladi.

AKSIYADA ISHTIROK ETISH JUDA OSON

Buning uchun Siz jurnallarimizga obuna bo'lgan abonent varaqchasining nusxasini tahririyatga jo'natsangiz bo'ldi. Siz o'zi sovg'ani qo'lga kiritgan bo'lasiz. Qanday, deysizmi? "Erkatoy" tahririyati bir yilga obuna bo'lgan har bir obunachiga sovg'a tayyorlagan.

Sovg'a hammaga yetadi.

SHOSHLING!

ISSN 2181-7456

JURNALLARIMIZGA
OBUNA
BO'LISHNI UNUTMANG!

RASMLARDAGI 7 TA FARQNI TOPING

O'ZBEKCHA
OBUNA INDEKSI:

882

INGLIZCHA
OBUNA INDEKSI:

967

RUSCHA
OBUNA INDEKSI:

1309